

Nr 132.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag för budgetåret 1949/50 till universiteten och karolinska institutet m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln, punkterna 76, 78, 82, 84 och 87, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition, för budgetåret 1949/50 beräkna

dels till Uppsala universitet: Avlöningar ett förslagsanslag av 5 113 000 kronor;

dels till Uppsala universitet: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 1 235 000 kronor;

dels till Lunds universitet: Avlöningar ett förslagsanslag av 4 561 600 kronor;

dels till Lunds universitet: Materiel m. m. ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor;

dels till Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 007 000 kronor;

dels ock till Provisoriskt lönetillägg ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 168, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 11 mars 1949, framlagt de förslag i ämnet, vilka framgå av den följande redogörelsen, varjämte Kungl. Maj:t i samma proposition föreslagit anvisande av anslag dels till bidrag till fysiologisk-akustisk forskning vid karolinska mediko-kirurgiska institutet, dels ock till bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehått två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Wistrand* och *Forsslund* (I: 272) och den andra inom andra kammaren av herr *von Friesen m. fl.* (II: 342), i vilka hemställts, att riksdagen måtte besluta, att den i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner m. m. upptagna överbibliotekarietjänsten måtte bibehållas i lönegrad Ca 31.

I den mån redogörelse icke i det följande lämnas för innehållet i ovan nämnda motioner hänvisas till motionen I: 272.

I. Provisoriskt lönetillägg till professorer och vissa andra befattningshavare.

Kungl. Maj:t har (avdelning I, s. 4—13) föreslagit riksdagen att dels besluta, att provisorisk avlöningsförstärkning efter utgången av budgetåret 1948/49 icke skall utgå till av chefen för ecklesiastikdepartementet angivna ordinarie befattningshavare vid universiteten och de medicinska högskolorna och med dem i avlöningshänseende jämställda befattningshavare, dels ock godkänna av departementschefen förordade grunder för provisoriskt lönetillägg åt professorer, laboratorer och övriga nu avsedda befattningshavare.

De nuvarande avlöningsförhållandena för befattningshavare vid universiteten och de statliga högskolorna äro mycket skiftande. Flertalet akademiska lärare vid universiteten och de medicinska högskolorna inneha så kallade oreglerade befattningar, vilket innebär att de aldrig blivit underkastade ett lönesystem där befattningarna äro inplacerade i lönegrader och löneklasser. Deras grundlön är i stället uppdelad i lön och tjänstgöringspenningar. Härutöver äga de åtnjuta dyrtids- och kristillägg, provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt lönetillägg samt — efter vissa års tjänstgöring — ålderstillägg. Vissa andra befattningar vid samma läroanstalter äro endast förbundna med rätt till arvode. Övriga befattningar äro i allmänhet så kallade reglerade befattningar, vilkas innehavare äro underkastade statens allmänna avlöningsreglemente.

Anställnings- och avlöningsförhållandena för professorer och vissa andra befattningshavare vid universiteten och de statliga högskolorna äro emellertid för närvarande föremål för en allsidig utredning genom särskilt tillkallade sakkunniga, *1948 års universitetslönekommitté*. Denna kommitté har i skrivelse till Kungl. Maj:t den 2 november 1948 anmält, att ett fullständigt löne regleringsförslag, avseende samtliga de institutioner och personalgrupper, som innefattades i kommitténs uppdrag, icke kunde av kommittén avgivas i så god tid, att ett därpå grundat förslag skulle kunna framläggas för riksdagen för ikraftträdande den 1 juli 1949. Kommittén hade emellertid funnit, att omedelbara åtgärder vore angelägna för att åstadkomma en förbättring av den nuvarande löneställningen för vissa av de i kommitténs uppdrag avsedda personalgrupperna och har därför framlagt förslag till vissa provisoriska åtgärder, avsett att kunna föreläggas 1949 års riksdag. Förslaget avser de befattningshavargrupper vid universiteten och de medicinska högskolorna, vilka äro i lönehänseende oreglerade och vilka, enligt kommitténs uttalande, på grund härav kunna anses ha blivit i lönehänseende relativt eftersatta. Kommittén understryker, att en provisorisk åtgärd bör så avvägas, att den icke kan anses föregripa det slutliga resultat, vartill kommitténs arbete i huvudfrågorna kan komma att leda, ävensom att kommittén icke anser sitt förslag i nu förevarande fråga på något sätt prejudicerande med avseende på sitt slutliga ställningstagande.

Professorer. De nuvarande avlöningsförmånerna för professorerna vid universiteten och de medicinska högskolorna — vilka ursprungligen fastställdes år 1925 — framgå av följande i kommitténs skrivelse intagna tablå och redogörelse.

	Begynnelse- lön	Avlöning efter 5 år	Avlöning efter 10 år
Lön	8 000	8 000	8 000
Ålderstillägg	—	1 000	1 000
Tjänstgöringspenningar	4 000	4 000	4 000
Dyrtids- och kristillägg	4 438	4 438	4 438
Prov. avlöningsförstärkning	132	132	132
Prov. lönetillägg	1 560	1 560	2 160
Summa	18 130	19 130	19 730
Avgår pensionsavdrag	927	927	927
Nettoavlöning	17 203	18 203	18 803

Universitetslönekommittén har framhållit, bland annat, att statsmakterna vid fastställandet av den för professorerna alltjämt gällande 1925 års löneroglering utgingo från den uppfattningen, att professorslönen borde sättas högre än den lön, som tillkomme ämbetsman i den s. k. rådsgraden i Stockholm. I anslutning härtill bestämdes avlöningen för universitetsprofessor till 12 000 kronor, därav 8 000 kronor lön och 4 000 kronor tjänstgöringspenningar, jämte rätt till ett ålderstillägg å 1 000 kronor efter fem år. Beloppen skulle gälla utan differentiering i ortsgupper.

En jämförelse mellan professorslön och rådslön den 1 juli 1925 ger enligt universitetslönekommitténs skrivelse följande resultat (med inräknande av vederbörliga tillägg samt efter avdrag av tjänstepensionsavgift):

	Professor	Ämbetsman i rådsgraden	Professorslön överstiger rådslön med
Begynnelselön	13 470	12 000	1 470
Lön efter 3 år	13 470	12 480	990
» » 5 »	14 470	12 480	1 990
» » 6 »	14 470	12 960	1 510
» » 9 »	14 470	13 440	1 030

Löneutvecklingen efter 1925 har emellertid medfört en förskjutning, så att professorslönen numera i vissa lägen ligger under rådslönen på sätt framgår av följande av kommittén uppgjorda sammanställning.

	Professorslön	Rådslön	Professorslön under- resp. överstiger rådslön med
Begynnelselön	17 203	17 256	— 53
Lön efter 3 år	17 203	17 760	— 557
» » 5 »	18 203	17 760	+ 443
» » 6 »	18 203	18 264	— 61
» » 9 »	18 203	18 768	— 565
» » 10 »	18 803	18 768	+ 35

Universitetslönekommitténs förslag innebär, att den nuvarande så kallade provisoriska avlöningsförstärkningen (132 kronor för år) indrages samt att de båda nuvarande beloppen för provisoriskt lönetillägg (1 560 kronor respektive — efter tio tjänsteår — 2 160 kronor för år) ersättas av ett enhetligt belopp av 3 600 kronor. Efter genomförande av kommitténs förslag skulle enligt en i skrivelsen intagen tablå en jämförelse mellan professorslön och rådslön i Stockholm te sig på följande sätt.

	Ny professors- lön	Rådslön	Den nya pro- fessorslönen överstiger rådslön med
Begynnelöslön	19 111	17 256	1 855
Lön efter 3 år	19 111	17 760	1 351
» » 5 »	20 111	17 760	2 351
» » 6 »	20 111	18 264	1 847
» » 9 »	20 111	18 768	1 343

Befattningshavare inom den s. k. laboratorsgraden. Universitetslönekommittén avser med beteckningen befattningshavare inom laboratorsgraden följande ordinarie tjänstemän vid universiteten och de medicinska högskolorna, nämligen: laborator, observator, preceptor, prosektor, lärare i medicinsk radiologi, lärare i fysikalisk diagnostik, lärare i radioterapi, lärare i reumatologi samt föreståndare för zoologiska institutionens i Lund entomologiska avdelning.

Ifrågavarande befattningshavare åtnjuta för närvarande avlöning enligt följande uppställning.

	Begynnelse- avlöning	Avlöning efter 5 år	Avlöning efter 10 år
Lön	6 000	6 000	6 000
Ålderstillägg	—	500	1 000
Tjänstgöringspenningar	3 000	3 000	3 000
Dyrtids- och kristillägg	4 438	4 438	4 438
Prov. avlöningsförstärkning	132	132	132
Prov. lönetillägg	1 560	1 560	1 860
Summa	15 130	15 630	16 430
Avgår pensionsavdrag	693	693	693
Nettoavlöning	14 437	14 937	15 737

Kommittén har framhållit, att laboratorslönen vid 1925 års löne reglering ansågs böra sättas i viss relation till professorslön och docentstipendium (då 6 000 kronor). Förstnämnda lön fastställdes därför till 9 000 kronor, varav 6 000 kronor lön och 3 000 kronor tjänstgöringspenningar, med två ålderstillägg å 500 kronor efter fem respektive tio år. Med denna löneställning fingo laboratorerna en begynnelseavlöning, som den 1 juli 1925 unge-

färligen motsvarade begynnelseavlöningen till reglerad tjänsteman i dåvarande 28 lönegraden å medeldyr ort (Uppsala), medan den för närvarande låge drygt 800 kronor under motsvarande nya avlöningsbelopp (Ca 31: 31). Samma vore förhållandet med slutavlöningen, som den 1 juli 1925 nära motsvarade slutlönen för reglerad tjänsteman i dåvarande 27 lönegraden å medeldyr ort, medan den för närvarande låge något mer än 700 kronor under motsvarande nya avlöning (Ca 30: 33).

I anslutning till vad kommittén anfört i fråga om professorerna har kommittén även i fråga om befattningshavarna inom laboratorsgraden föreslagit en höjning av det provisoriska lönetillägget, med samtidig indragning av den nu utgående provisoriska avlöningsförstärkningen å 132 kronor för år. Det nya provisoriska lönetillägget för laboratorerna bör enligt kommitténs mening fastställas med utgångspunkt från att 1925 års relation mellan laboratorlön och nyreglerad lön i stort sett återställas. En lämplig avvägning synes kommittén ernås, om de båda nuvarande beloppen å 1 560 och 1 860 kronor ersättas av ett enhetligt belopp av 2 700 kronor.

Förslagets innebörd belyses närmare i nedanstående i skrivelsen intagna sammanställning:

	Ny laborators- lön	Lön å 3-ort i lönegrad Ca 30	Ca 31
Begynnelselön	15 445	14 592	15 252
Lön efter 3 år	15 445	15 252	15 912
» » 5 »	15 945	15 252	15 912
» » 6 »	15 945	15 912	16 440
» » 9 »	15 945	16 440	16 944
» » 10 »	16 445	16 440	16 944

Vissa andra befattningshavargrupper med provisoriskt lönetillägg. Universitetslönekommittén har framhållit, att kommitténs förslag i vad avser professorer förutsatts skola tillämpas jämväl å följande befattningshavare, vilka nu åtnjuta provisoriskt lönetillägg och provisorisk avlöningsförstärkning, nämligen professorn i experimentell fysik vid vetenskapsakademien, föreståndaren för ostasiatiska arkeologiska samlingarna, den med statsmedel avlönade professorn i meteorologi vid Stockholms högskola samt chefen för rasbiologiska institutet. Därjämte har kommittén föreslagit en höjning av det nuvarande provisoriska lönetillägget till vissa andra oreglerade befattningshavare vid universiteten och de medicinska högskolorna än professorer och befattningshavare inom laboratorsgraden. Förslaget avser i denna del vikarier för professorer och laboratorer m. fl. samt exercitiemästarna vid universiteten och innebär beträffande vikarierna, vilka nu åtnjuta provisoriskt lönetillägg av 1 560 kronor men icke provisorisk avlöningsförstärkning, en höjning av det provisoriska lönetillägget till 3 468 kronor för år för professorsvikarie och 2 568 kronor för år för vikarie för laborator m. fl.

Vad angår exercitiemästarna — nämligen director musices vid Uppsala universitet och kapellmästaren vid universitetet i Lund samt gymnastikläraren vid Uppsala universitet och läraren i gymnastik och fäktkonst vid Lunds universitet — innebär kommitténs förslag för de två förstnämnda en höjning av nuvarande provisoriska lönetillägg från 1 080 kronor till 2 220 kronor och för de två sistnämnda en motsvarande höjning från 900 till 1 800 kronor för år. Samtidigt har nu utgående provisoriska avlöningsförstärkning — 132 kronor — förutsatts skola indragas.

Departementschefen har anfört, att han på de av universitetslönekommittén anförda skälen tillstyrker, att provisoriska åtgärder nu vidtagas för att delvis återställa den relation mellan lönerna för vissa befattningshavare vid universiteten och de medicinska högskolorna, å ena sidan, och vissa nyreglerade befattningar inom den allmänna civilförvaltningen, å den andra, som genomfördes vid 1925 års lönereglering. Kommittén har såsom provisoriska åtgärder föreslagit, att den nuvarande provisoriska avlöningsförstärkningen skall indragas i samband med att det provisoriska lönetillägget höjes och den nuvarande differentieringen av detta tillägg borttages. Kommitténs förslag synas departementschefen lämpliga och skäliga och de föreslagna nya tilläggsbeloppen väl avvägda. Departementschefen förordar därför, att universitetslönekommitténs förslag genomföres från och med den 1 juli 1949. Vid bifall härtill torde anslaget till provisoriskt lönetillägg böra höjas med ett till 400 000 kronor avrundat belopp. Å andra sidan kan det nuvarande förslagsanslaget å 27 000 kronor till provisorisk avlöningsförstärkning bortfalla.

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, hemställer,

att riksdagen må

a) besluta, att provisorisk avlöningsförstärkning efter utgången av budgetåret 1948/49 icke skall utgå till de ordinarie befattningshavare vid universiteten och de medicinska högskolorna och med dem i avlöningshänseende jämställda befattningshavare, vilka angivits av departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 11 mars 1949;

b) godkänna av chefen för ecklesiastikdepartementet i förenämnda statsrådsprotokoll förordade grunder för provisoriskt lönetillägg åt professorer, laboratorer och övriga under a) avsedda befattningshavare.

II. Rationalisering av universitetens administration.

I sitt den 15 december 1947 avgivna betänkande, del III, angående universitetsbiblioteken, universitetsadministrationen m. m. har 1945 års universitetsberedning ägnat ett särskilt avsnitt (kap. II, s. 77—154) åt universitetens administration. En del av de däri framförda förslagen ha realiserats genom beslut av 1948 års riksdag. I övrigt äro universitetsberedningens förslag alltjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Departementschefen har erinrat om att universitetsberedningens förslag rörande de akademiska myndigheterna till större delen är av natur att kunna avgöras utan riksdagens medverkan. Med hänsyn härtill har endast en kort redogörelse lämnats för beredningens förslag i denna del, medan mera utförligt behandlats frågor av betydelse för bedömningen av vissa förslag, som nu ansetts böra underställas riksdagen. Sistnämnda förslag av *universitetsberedningen* innebära, att uppdrag som dekanus, som avses alltid skola omfatta en tid av tre år, skall vara förenat med arvode, att rektors honorarium skall höjas från 3 600 kronor till 6 000 kronor för år, att rektor skall erhålla arvode utöver sin professorslön samt att prorektor skall erhålla ett representationsbidrag — ett »honorarium» — å 1 000 kronor.

Departementschefen, som ansett sig för närvarande endast kunna tillstyrka, att rektors honorarium höjes till 4 800 kronor samt att prorektor tillerkännes ett honorarium av 1 000 kronor har anfört i huvudsak följande.

I likhet med universitetsberedningen finner jag det angeläget, att sådana förenklingar av universitetens administrativa verksamhet företagas, som kunna främja en rationellare och smidigare förvaltning. Något ställningstagande till dessa detaljfrågor från riksdagens sida erfordras emellertid icke. Däremot har universitetsberedningen i detta sammanhang framlagt vissa förslag, som kräva riksdagens medverkan för att kunna genomföras.

Den ökning av dekanernas arbetsbörda, som blir en följd av en rationalisering av universitetens administrativa verksamhet på föreslaget sätt, aktualiserar frågan om beredande av ersättning åt dekanerna för deras arbete. I samband därmed har frågan väckts om representationsbidrag åt dem. Båda dessa frågor sammanhänga emellertid, såsom lönenämnden framhållit, med det uppdrag, som givits åt 1948 års universitetslönekommitté. Det synes därför icke lämpligt, att dessa frågor nu upptagas till slutlig prövning.

I likhet med universitetsberedningen anser jag skäl tala för att även universitetsrektorerna erhålla särskilt arvode utöver professorslönen för sitt betungande arbete, som vid en rationalisering av universitetens administration på föreslaget sätt synes komma att bli än mera ansvarsfyllt. Jämväl denna fråga torde emellertid komma att upptagas av 1948 års universitets-

lönekommitté, varför jag icke nu är beredd att framlägga något förslag i ämnet. Med nämnda kommittés uppdrag sammanhänger även frågan om storleken av rektors representationsbidrag, det så kallade honorariet. Något definitivt förslag rörande detta torde därför icke nu böra framläggas. Jag har emellertid ansett mig böra förorda, att honorariets belopp för nästa budgetår provisoriskt höjes i avvaktan på en slutlig lösning av arvodes- och honorariefrågorna. Ett belopp av 4 800 kronor, vilket innebär en höjning med 1 200 kronor, synes i sådant hänseende godtagbart. I samband därmed torde även prorektor böra tillerkännas ett honorarium av 1 000 kronor.

Utskottet har icke funnit något att erinra mot vad departementschefen under detta avsnitt anført och föreslagit. Utskottet hemställer därför,
att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet ovan anført.

III. Anslagsberäkningar.

1:o) **Uppsala universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (avdelning IV, punkt 1, s. 29—53) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m. m., som föranledas av vad departementschefen anført, dels besluta, att avlöningsstaten för Uppsala universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, i angivna delar erhålla av departementschefen föreslagna lydelse, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i den till avdelning I. av nämnda avlöningsstat hörande särskilda avlöningsstaten för professorer och lärare m. fl., som föranledas av vad departementschefen anført, dels besluta, att vid Uppsala universitet skall från och med budgetåret 1950/51 inrättas en professur i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning, dels ock till Uppsala universitet: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 5 113 000 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning i fråga om avlöningsanslaget innebär en anslagshöjning med 100 000 kronor och avser — förutom i det föregående nämnda förslag — följande av departementschefen efter framställningar av vederbörande akademiska myndigheter tillstyrkta förslag om nya tjänster ävensom om förändringar i övrigt i personalorganisationen:

1. Inrättande från och med den 1 juli 1949 av en professur i röntgendiagnostik i stället för personlig professur i medicinsk radiologi.
2. Uppskov från den 1 juli 1949 till den 1 juli 1950 med inrättande av en av 1947 års riksdag beslutad professur i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning.
3. Ersättning åt professorn The Svedberg som föreståndare för cyklotronlaboratoriet.

4. Ett nytt docentstipendium från och med den 1 januari 1950 i juridiska fakulteten.

5. Inrättande av en befattning som biträdande lärare i engelska språket och engelskspråkig litteratur.

6. Ökning med 1 500 kronor av anslagsmedlen till bibliotekarie vid humanistiska sektionen (nu 3 000 kronor).

7. Andre i stället för tredje amanuens vid seminariet för ortnamnsforskning.

8. Andre amanuens vid seminariet för teoretisk och praktisk filosofi.

9. Två biblioteksassistenter (Ce 15) vid universitetsbiblioteket.

10. Ordinariesättning av två extra ordinarie kanslibiträdestjänster vid universitetsbiblioteket.

11. Förändring av en tjänst vid universitetsbiblioteket som eldare i Cf 7 till extra ordinarie i Ce 9.

12. Anvisande av 10 000 kronor till provisorisk förstärkning av den mera kvalificerade personalen vid universitetskansliet genom anställande av en extra tjänsteman i Cg 24 eller eventuellt på annat sätt.

13. Höjning med 400 kronor av arvodet åt en siffergranskare vid räntekammaren.

14. Höjning med 19 000 kronor av anslagsposten till avlöningar åt arbetare vid botaniska trädgården.

15. Preparator (Ce 14) vid kemiska institutionens oorganiska avdelning.

16. Laboratoriebiträde (Ce 11) vid kemiska analyslaboratoriet.

17. Institutionsvaktmästare (Ce 11) vid fysiska institutionen.

18. Institutionsvaktmästare (Ce 13) vid zoofysiologiska institutionen.

19. Räknebiträde (Ce 8) vid meteorologiska institutionen.

20. Andre assistent vid meteorologiska institutionens avdelning för väderlekslära.

21. Eldare (Ce 9), gemensam för astronomiska och meteorologiska institutionerna.

22. Reglering av tjänsten som tillsyningsman vid Linnéanska stiftelsen å Hammarby.

23. Reglering av vissa biträdesbefattningar vid egendoms- och skogsförvaltningen.

I fråga om den föreslagna nya professuren i röntgendiagnostik och ett i samband därmed stående förslag om en lärartjänst i radioterapi inhämtas av statsrådsprotokollet följande.

På Uppsala universitets stat finnes för närvarande uppförd en ordinarie tjänst som lärare i medicinsk radiologi. Tjänsten är förenad med samma löneförmåner som en laboratorstjänst (lön- och tjänstgöringspenningar 9 000 kronor). För dess nuvarande innehavare, H. F. Laurell, inrättades år 1931 en personlig professur i medicinsk radiologi. Laurell inträder i pensionsåldern den 21 november 1949.

1948 års riksdag beslöt på Kungl. Maj:ts förslag (proposition nr 152) att vid ifrågavarande universitet skulle från och med Laurells avgång från den personliga professuren i medicinsk radiologi, dock tidigast från och med budgetåret 1949/50, inrättas en professur i röntgendiagnostik. Vid anmälan av denna fråga i fjol anförde departementschefen följande.

»Då professorn H. F. Laurell, vilken sedan 1931 innehar en personlig professur i 'medicinsk radiologi', i november 1949 inträder i pensionsåldern, torde i enlighet med föreliggande förslag denna professur böra ersättas med en ordinarie lärostol i röntgendiagnostik. Beslut härom torde böra fattas redan nu, så att tillsättningsförfarandet kan inledas under nästa budgetår. Denna förändring medför i och för sig icke någon merkostnad, därest icke samtidigt medel anvisas för återbesättande av den å universitetets avlöningsstat uppförda, av Laurell innehavda ordinarie lärartjänsten i medicinsk radiologi. Medicinska högskolornas organisationskommitté har förutsett, att denna lärartjänst, med benämningen ändrad till att avse 'radioterapi', skulle återinrättas först i samband med den förestående ombyggnaden av akademiska sjukhuset, där en särskild radioterapeutisk avdelning planerades. Konsistoriet och kanslern ha däremot nu föreslagit, att ifrågasvarande lärartjänst i radioterapi skulle inrättas och ledigförklaras samtidigt med professuren i röntgendiagnostik. Av utredningen framgår, att en befattning som radioterapeutisk specialist är motiverad särskilt med hänsyn till sjukvårdens behov. Tills vidare intill dess frågan om inrättandet av en särskild radioterapeutisk avdelning vid sjukhuset hunnit närmare sin lösning torde dock behovet av en sådan specialist kunna tillgodoses i annan ordning. Jag är därför, under hänvisning till vad organisationskommittén anfört, icke för närvarande beredd att biträda kanslerns ifrågasvarande förslag.»

Kanslern har nu, på förslag av större akademiska konsistoriet, föreslagit, att omförmälda professur i röntgendiagnostik måtte inrättas med ingången av budgetåret 1949/50 oavsett att Laurell först i november 1949 inträder i pensionsåldern. Föreskrift borde därför meddelas om att den för Laurell utfärdade fullmakten från och med den 1 juli 1949 skulle gälla den nyinrättade professuren.

Kanslern har samtidigt avstyrkt en av konsistoriet gjord förnyad framställning om inrättande av en ordinarie lärarbefattning i radioterapi. Beträffande denna fråga anför kanslern följande.

»Konsistoriet framhåller, att dess nyssnämnda framställning skedde under förutsättning att den medicinska undervisningen under budgetåret 1949/50 komme att omläggas och att därvid undervisning i radioterapi komme att ingå i kursplanen. En dylik omläggning torde näppeligen vara att räkna med redan för nästa budgetår. Härtill kommer, att frågan om den medicinska undervisningens ordnande — enligt vad jag under hand erfarit — inom den närmaste tiden torde bli föremål för överarbetning av särskilt tillkallade sakkunniga. Vid sådant förhållande synes den ifrågasatta lärarbefattningen icke nu böra komma till stånd. Skulle likväl under tiden för utredningens bedrivande viss undervisning i radioterapi anses böra upptagas i kursplanen synes mig denna undervisning lämpligen kunna anförtros åt en biträdande lärare. Närmare utredning torde emellertid av vederbörande universitetsmyndigheter böra förebringas i ämnet innan jag i nuvarande läge ser mig i stånd att fatta ståndpunkt till det föreliggande spörsmålet.

I en till mig ställd skrivelse av den 4 november 1948 har den medicinska fakulteten framhållit, att antalet behandlingar å radioterapi- och ljusavdelningarna tillsammans överstiga 10 000, avseende över ett 50-tal olika sjukdomar, bland annat nyopererade fall. Enligt fakulteten skulle det för många patienter ställa sig medicinskt äventyrligt och i vissa fall vara ogörligt samt medföra stora extra kostnader, om de tvingades söka vård i Stock-

holm. Det vore icke heller möjligt, anser fakulteten att tillgodose detta behandlingsbehov med från Stockholm anlita specialist. Av fakultetens skrivelse framgår vidare, att fakulteten har för avsikt att inom den närmaste tiden göra framställning om en provisorisk lösning av lokalfrågan för en särskild radioterapeutisk avdelning. Vad sålunda anförts, synes mig hava ådagalagt behovet för sjukvårdens del av en specialist av ifrågavarande slag. Jag utgår ifrån att ledningen för akademiska sjukhuset vidtager erforderliga åtgärder för lösandet av detta spörsmål.»

Departementschefen har anfört följande.

Förra årets riksdag beslöt, att vid professorn H. F. Laurells avgång från den för honom inrättade personliga professuren i medicinsk radiologi, dock tidigast från och med budgetåret 1949/50, skulle inrättas en ordinarie professur i röntgendiagnostik. Vederbörande universitetsmyndigheter ha nu föreslagit sådan ändring av nämnda beslut, att den nya professuren skall inrättas den 1 juli 1949, ehuru Laurell inträder i pensionsåldern först i november samma år. Jag har ansett mig böra biträda detta förslag. Anteckningen om den personliga professuren bör alltså utgå ur avlönningsstaten. Förordnande bör vidare meddelas om att Laurells fullmakt skall från och med den 1 juli innevarande år gälla professuren i röntgendiagnostik.

Fjölårets riksdagsbeslut innebar, att den av Laurell innehavda ordinarie lärarbefattningen i medicinsk radiologi skulle utbytas mot en professur i röntgendiagnostik. Det större akademiska konsistoriet har nu upprepat sin framställning om att lärarbefattningen skulle bibehållas med benämningen ändrad till att avse radioterapi. Såsom kanslern framhållit är det tydligt, att en radioterapeutisk specialist behövs för sjukvårdens behov. Kanslern, som icke tillstyrkt att den ifrågasatta lärarbefattningen uppföres på universitetets stat, har förutsatt att ledningen för akademiska sjukhuset vidtager erforderliga åtgärder för att i annan ordning tillgodose sjukvårdens behov av en specialist. Kanslern torde därmed avse att en dylik läkartjänst bör uppföras på sjukhusets stat. Under hänvisning till vad kanslern anført är jag icke heller i år beredd att biträda konsistoriets ifrågavarande förslag.

Utskottet tillstyrker bifall till vad departementschefen föreslagit med avseende å personalorganisationen vid Uppsala universitet.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår finnes nu på universitetets stat en ordinarie lärarbefattning i medicinsk radiologi, för vars innehavare, H. F. Laurell, inrättats en personlig professur i samma ämne. 1948 års riksdag beslöt, att vid professor Laurells avgång från den personliga professuren, dock tidigast från och med budgetåret 1949/50, den av Laurell innehavda ordinarie lärarbefattningen i medicinsk radiologi skulle utbytas mot en ordinarie professur i röntgendiagnostik. Kungl. Maj:ts föreliggande förslag innebär, att den nya professuren inrättas från och med den 1 juli 1949, varvid Laurell överflyttas till denna tjänst. Samtidigt härmed indrages den ovannämnda, av Laurell innehavda ordinarie lärarbefattningen.

Utskottet får framhålla, att ifrågavarande åtgärder aktualisera frågan om den radioterapeutiska undervisningens ordnande. Utskottet utgår ifrån

att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på detta spörsmål och vill i anslutning till vad kanslern i ärendet anfört understryka, att, därest undervisning i radioterapi anses böra upptagas i kursplanen, denna undervisning till en början lämpligen synes kunna anförtros åt en biträdande lärare.

Under återopand av vad sålunda anförts hemställer utskottet, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Uppsala universitets samlingar och inrättningar m. m., som förordas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ekklesiastikärenden för den 11 mars 1949 anfört;

b) besluta, att avlöningsstaten för Uppsala universitet skall med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, i nedan angivna delar erhålla följande lydelse:

Avlöningsstat.

Utgifter:

I. Professorer och lärare m. fl.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän:

a. Lön- och tjänstgöringspenningar kronor 1 149 400
Avgå pensionsavdrag kronor 83 100 kronor 1 066 300

Avlöningsstater.

b. Ålderstillägg, förslagsvis . . . . . kronor 45 400

c. Ersättningar till vikarierande akademiska lärare, förslagsvis » 30 000 kronor 1 141 700

2. Avlöningar till tjänstemän å indragningsstat:

Sahlgren, G. F. J., professor i nordisk ortnamnsforskning, personligen:

Lön . . . . . kr. 8 000

Ålderstillägg . » 1 000

Tjänstgöringspenningar . . . » 4 000 kronor 13 000

Innehavaren av B. John
F. och Svea Anderssons
professur i elektricitets-
lära med särskild hän-
syn till atmosfäriska
urladdningar:

	kronor 57 000		
Avgå pensionsavdrag .	» 6 000	kronor	51 000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> »			1 841 600
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordi- narie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . . . . »			200 000
		Summa kronor	3 234 300

Anmärkning till avdelning I. av avlöningsstaten.

II. Vissa tjänstemän vid universitetets
samlingar och inrättningar m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	810 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t . . . . . »		13 200
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i> . . . . . »		80 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> . . . . . »		824 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . . »		190 866
	Summa kronor	1 918 066

Sammandrag.

I. Professorer och lärare m. fl.	kronor	3 234 300
II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m. . . . . »		1 918 066
	Summa kronor	5 152 366

Särskilda uppbördsmedel:

1. — — — — — — — —	kronor	1 929
2. — — — — — — — —	»	10 152
3. — — — — — — — —	»	14 785
4. Ersättning från gym- nastik- och idrottsinsti- tutionen	»	12 500
	kronor	39 366

Nettoutgift kronor 5 113 000;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i den till avdelning I. av nämnda avlöningsstat hörande särskilda avlöningsstaten för professorer och lärare m. fl., som föranledas av vad departementschefen i förenämnda statsrådsprotokoll anført;

d) besluta, att vid Uppsala universitet skall från och med budgetåret 1950/51 inrättas en professur i nordiska språk, särskilt ortnamnsforskning;

e) till *Uppsala universitet: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 5 113 000 kronor.

2:o) **Uppsala universitet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (avdelning IV, punkt 2, s. 54—56) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Uppsala universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 270 000 kronor.

3:o) **Lunds universitet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (avdelning IV, punkt 3, s. 57—70) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m., som föranledas av vad departementschefen anført, dels besluta, att avlöningsstaten för Lunds universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, i angivna delar erhålla av departementschefen föreslagen lydelse, dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i den till avdelning I. av nämnda avlöningsstat hörande särskilda avlöningsstaten för professorer och lärare m. fl. samt i till avlöningsstaten hörande anmärkningar, som föranledas av vad departementschefen anført, dels besluta att vid Lunds universitet skall från och med budgetåret 1950/51 inrättas en professur i fonetik, dels ock till Lunds universitet: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 4 574 000 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning i fråga om avlöningsanslaget innebär en anslagshöjning med 112 400 kronor och avser — förutom i det föregående nämnda förslag — följande av departementschefen efter framställningar av vederbörande akademiska myndigheter tillstyrkta förslag om nya tjänster ävensom om förändringar i övrigt i personalorganisationen.

1. Inrättande av en professur i fonetik från och med den 1 juli 1950 (principbeslut 1947).

2. Inrättande av en professur i entomologi från och med den 1 juli 1950 samt indragning av en befattning som föreståndare för zoologiska institutionens entomologiska avdelning (principbeslut 1946).

3. Inrättande av en ordinarie laboratorbefattning i röntgendiagnostik, särskilt neuroradiologi, i stället för en extra laboratorstjänst i röntgendiagnostik.

4. Personlig tjänst som laborator i matematik för docenten N. E. Fremberg.

5. Ökning med 6 000 kronor av anslagsmedlen till arvoden till bibliotekarier vid humanistiska sektionens seminariebibliotek (nu 2 850 kronor).

6. En amanuens vid vardera av psykiatriska, neurologiska och reumatologiska klinikerna.

7. Tredje amanuens vid farmakologiska institutionen.

8. Anvisande av 5 000 kronor till undervisning i dermato-venereologi i Malmö.

9. Förste instrumentmakare (Ca 18) vid fysiska institutionen i stället för instrumentmakare (Ca 14).

10. Höjning av anslagsposten till avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården med 6 200 kronor till 42 200 kronor.

11. Personlig förste museiintendentstjänst (Ce 29) för docenten J. E. Hede.

12. Preparator (Ce 13) vid patologiska institutionen.

13. Preparator (Ce 13) vid historiska museet samt mynt- och medaljkabinettet.

14. Ett kanslibitråde (Ce 11) för pediatrika kliniken och ett för envar av de tre till Malmö allmänna sjukhus knutna professurerna.

15. Laboratoriebiträde (Ce 11) vid fysiska institutionen.

16. Två biblioteksassistenter (Ce 15) vid universitetsbiblioteket.

17. Ordinariesättning av två kanslibiträddestjänster (nu i Ce 15) vid universitetsbiblioteket.

Utskottet har i särskilt utlåtande denna dag avstyrkt i motionerna I: 22 och II: 37 framfört förslag om förändring från och med den 1 juli 1949 av de nuvarande lärarbefattningarna i reumatologi, i radioterapi och i fysikalisk diagnostik vid Lunds universitet till professorer i respektive ämnen.

Utskottet biträder departementschefens förslag i fråga om personalorganisationen vid universitetet och hemställen,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid Lunds universitets samlingar och inrättningar m. m., som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 11 mars 1949 anför;

b) besluta, att avlöningsstaten för Lunds universitet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, i nedan angivna delar erhålla följande lydelse:

Avlöningsstat.

Utgifter:

I. Professorer och lärare m. fl.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän:
  - a. Lön- och tjänstgöringspenningar kronor 1 181 000
  - Avgå pensionsavdrag
  - m.m. kronor 91 600 kronor 1 089 400

Avlöningsstater.

---

b. Ålderstillägg, förslagsvis	kronor	43 800
c. Ersättningar till vikarierande akademiska lärare, förslagsvis	»	<u>30 000</u> kronor 1 163 200
2. Avlöning till tjänsteman å indragningsstat: Fremberg, N. E., laborator i matematik, personligen: Lön	kronor	6 000
Ålderstillägg	»	1 000
Tjänstgöringspenningar	»	<u>3 000</u> kronor 10 000
<i>Anm. Ålderstillägget utgår efter 5 års tjänstgöring med 500 kronor och efter 10 års tjänstgöring med 1 000 kronor.</i>		
Avgår pensionsavdrag	»	<u>600</u> » 9 400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	»	1 840 400
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	<u>185 000</u>
<u>Summa</u>		kronor 3 198 000

Anmärkning till avdelning I. av avlöningsstaten.

II. Vissa tjänstemän vid universitetets
samlingar och inrättningar m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	538 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	14 740
3. Avlöningar till arbetare vid botaniska trädgården, <i>förslagsvis</i>	»	42 200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	658 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	128 321
Summa kronor		1 381 761

Sammandrag.

I. Professorer och lärare m. fl.	kronor	3 198 000
II. Vissa tjänstemän vid universitetets samlingar och inrättningar m. m.	»	1 381 761
Summa kronor		4 579 761

Särskilda uppbördsmedel:

— — — — — — — — — — — — — — — —	kronor	5 761
Nettoutgift kronor		4 574 000;

c) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i den till avdelning I. av nämnda avlöningsstat hörande särskilda avlöningsstaten för professorer och lärare m. fl. samt i till avlöningsstaten hörande anmärkningar, som föranledas av vad departementschefen i förenämnda statsrådsprotokoll anfört;

d) besluta att vid Lunds universitet skall från och med budgetåret 1950/51 inrättas en professur i fonetik;

e) till *Lunds universitet: Avlöningar* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 4 574 000 kronor.

4:o) **Lunds universitet: Materiel m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (avdelning IV, punkt 4, s. 70—72) hemställer utskottet, att riksdagen må till *Lunds universitet: Materiel m. m.* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 035 000 kronor.

5:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar.** Departementschefen har (avdelning III, s. 25—28) förordat, att vid karolinska institutet inrättas en personlig professur i fysiologisk akustik för professorn G. von Békésy.

På förslag av Kungl. Maj:t beviljade 1946 års riksdag ett reservationsanslag av 20 000 kronor för att bereda den ungerske fysikern, professorn George von Békésy (f. 1899) tillfälle att vid karolinska institutet under ett år bedriva forskning inom akustiken och den akustiska sinnesfysiologien (jfr proposition 1946:273 och riksdagens skrivelse 1946:454). von Békésy vistades därefter i Sverige under budgetåret 1947/48 och hade sin arbetsplats vid tekniska högskolan i Stockholm. Den av chefen för inrikesdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 26 september 1947 tillkallade *kommittén för dövhetens bekämpande* har nu i skrivelse den 7 april 1948 framlagt förslag om inrättande av en personlig professur i fysiologisk akustik för von Békésy. Den föreslagna professuren skulle vara knuten till karolinska institutet, dock med rätt för Kungl. Maj:t att om så prövades lämpligt framdeles överföra densamma till den statliga institution, som eventuellt komme att upprättas för att centralt leda kampen mot dövheten.

I ärendet hörda myndigheter ha samtliga tillstyrkt, att åt professor von Békésy beredes stadigvarande forskningsmöjligheter i Sverige.

Departementschefen har tillstyrkt kommitténs förslag och därvid anfört i huvudsak följande.

Då det för tre år sedan var fråga om att knyta den ungerske fysikern George von Békésy till svensk vetenskaplig forskning, framhölls såsom betydelsefullt att kunna intensifiera forskningen inom den kliniska akustiken. Vidare underströks behovet av att inom denna vetenskapsgren åstadkomma ett intimare samarbete mellan fysiker, fysiologer och kliniker. Det torde just ur sistnämnda synpunkt ha ansetts särskilt önskvärt, att von Békésy bereddes tillfälle att deltaga i det vid karolinska institutets öronklinik bedrivna forskningsarbetet. Det framhölls nämligen, att von Békésy vore en synnerligen framstående fysiker med specialområde inom akustiken, men att han också inlagt stora förtjänster inom den akustiska sinnesfysiologien, där han utarbetat mätmetoder av hög känslighet och precision, med vilkas hjälp han kunnat utföra objektiva mätningar över svängningstillstånden i mellan- och innerörat, vilka tidigare ansetts ligga långt under det direkt iakttagbaras gräns. I samband härmed hade han använt egna nya metoder att mikrodisssekera örat, vilka också ur medicinskt-anatomiska synpunkter inneburit stora framsteg. Parallellt med dessa mera fysikaliska arbeten hade von Békésy i stor utsträckning även utfört undersökningar över hörseln med användande av psyko-fysiska mätmetoder, vilka arbeten tilldragit sig stor internationell uppmärksamhet.

De förväntningar, som knötos vid von Békésys verksamhet i vårt land, synas också ha blivit till fullo infriade. Kommittén för dövhetens bekämpande har nu föreslagit, att för von Békésy skall inrättas en personlig pro-

fessur, tills vidare knuten till karolinska institutet men med rätt för Kungl. Maj:t att framdeles överföra professuren till den statliga institution, som eventuellt kommer att upprättas för att centralt leda kampen mot dövheten.

Med hänsyn till von Békésys utomordentliga meriter som vetenskapsman och till de förväntningar som från fackmannahåll ställas på ett samarbete med honom vid bekämpandet av de kroniska hörselskadorna, tillstyrker jag, att för von Békésy inrättas en personlig professur i fysiologisk akustik. Såsom kommittén föreslagit torde professuren tills vidare böra vara knuten till karolinska institutet. Jag förutsätter emellertid i likhet med överstyrelsen för de tekniska högskolorna, att för von Békésys tekniska verksamhet erforderliga lokaler och apparater på sätt i ärendet angivits skola ställas till förfogande vid tekniska högskolan i Stockholm.

Beträffande karolinska institutets anslagsbehov för nästa budgetår har Kungl. Maj:t (avdelning IV, punkt 5, s. 73—85) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen angiven personalförteckning för vissa tjänstemän vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50, dels besluta, att avlöningsstaten för karolinska mediko-kirurgiska institutet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, i angivna delar erhålla av departementschefen föreslagen lydelse, dels ock till Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 2 089 400 kronor.

Kungl. Maj:ts framställning ifråga om detta anslag innebär en anslagshöjning med 82 400 kronor samt avser — förutom i det föregående nämnda förslag — följande av departementschefen i anslutning till framställningar av *lärarkollegiet vid karolinska institutet* och *kanslern* tillstyrkta förslag om nya tjänster ävensom om förändringar i övrigt i personalorganisationen.

1. Anvisande av 3 600 kronor till arvoden åt lärare vid kurser i den normala förlossningens förlopp m. m.
2. Tredje amanuens i histologi.
3. Förste bibliotekarie (Ce 29) och samtidigt indragning av det nuvarande bibliotekariearvodet om 3 600 kronor.
4. Försöksassistent (Ce 20) vid neurofysiologiska institutionen i stället för fysiker å övergångsstat (Ca 26).
5. Ett laboratoriebiträde (Ce 11) vid envar av histologiska och patologisk-anatomiska institutionerna samt thoraxkirurgiska och psykiatriska klinikerna ävensom en dylik tjänst vid medicinska klinikens å serafimerlasarettet endokrinologiska avdelning.
6. Ett biträde vid kamrerarexpeditionen (med lön enligt gällande befordringsgång).
7. Ökning med 4 000 kronor av de för tillfälligt anställd personal vid biblioteket avsedda anslagsmedlen.
8. Ett laboratoriebiträde (Ce 11) för patologiska institutionen vid Sabbatsbergs sjukhus och ett för kvinnokliniken därstädes.

9. Anvisande av 5 100 kronor såsom bidrag till kostnaderna för städning och 5 600 kronor såsom bidrag till kostnaderna för skötseln av försöksdjuren vid kvinnokliniken vid Sabbatsbergs sjukhus.

I fråga om den föreslagna nya befattningen som förste bibliotekarie vid institutets bibliotek inhämtas av statsrådsprotokollet följande.

Lärarkollegiet har gjort framställning om inrättande vid institutets bibliotek av en befattning som överbibliotekarie i lönegraden Ca 31. För närvarande är institutets bibliotekarie avlönad med ett arvode av 3 600 kronor. Befattningen innehas som bisyssla av vetenskapsakademiens bibliotekarie A. Holmberg. Denne har förklarat sig ha för avsikt att under år 1949 begära avsked från sin befattning vid karolinska institutets bibliotek, när han funnit, att bibliotekets ledning icke längre kunde skötas som en bisyssla. Lärarkollegiet har i sin skrivelse dels redogjort för bibliotekets nuvarande verksamhet, dels ock lämnat vissa uppgifter rörande de andra offentliga specialbibliotek, som i fråga om storlek och arbetsuppgifter syntes vara närmast jämförbara med institutets: riksdagsbiblioteket och de båda tekniska högskolornas bibliotek. Chefen för riksdagsbiblioteket vore placerad i lönegraden Ca 33, cheferna för biblioteken vid de tekniska högskolorna i Ca 31. Frekvens- och accessionssiffrorna vid institutets bibliotek vore i stort sett jämförliga med motsvarande siffror vid de 3 nämnda biblioteken. Chefsbefattningen vid institutets bibliotek borde därför ej placeras i lägre lönegrad än Ca 31. För kommande budgetår hemställde lärarkollegiet endast om inrättande av en ordinarie tjänst vid biblioteket nämligen chefsbefattningen. Den närmare utformningen av den nya biblioteksorganisationen syntes lämpligen böra anstå, tills den nye bibliotekschefen blivit tillsatt.

Kanslern har anfört följande.

Den av lärarkollegiet förebragta utredningen synes mig giva vid handen, att institutets bibliotek — särskilt om man till detsamma räknar även Svenska läkarsällskapets bibliotek, vars utlåningsverksamhet omhänderhas av institutets bibliotekspersonal — är av ungefär samma storleksordning som de här förut nämnda vetenskapliga specialbiblioteken. Det synes därför i och för sig motiverat att placera bibliotekets chef i den av lärarkollegiet föreslagna lönegraden Ca 31. Jag känner mig emellertid tveksam rörande lämpligheten av att redan nu fatta definitiv ståndpunkt till frågan om inrättande av en överbibliotekarietjänst och således börja utformningen av den nya personalorganisationen »från toppen». Det förefaller mig vara en lämpligare anordning, om den nuvarande bibliotekarien Holmberg, som i detalj känner biblioteket och dess skötsel, hade tillfälle att ännu någon tid ställa sin erfarenhet till bibliotekets förfogande och vid hans sida ställdes en förste bibliotekarie i lönegraden Ca 29, som skulle leda det dagliga arbetet på biblioteket och befria Holmberg från en avsevärd del av hans nuvarande arbetsböda. Jag utgår ifrån att Holmberg är villig att, om han får hjälp av en förste bibliotekarie, ännu någon tid kvarstå vid ledningen av biblioteket. Frågan om inrättande av en överbibliotekariebefattning får senare upptas till förnyad prövning.

Under återopande av vad ovan anförts tillstyrker jag att vid institutets bibliotek inrättas en förste bibliotekariebefattning i lönegraden Ca 29. I

samband härmed synes det nuvarande bibliotekariearvodet å 3 600 kronor kunna minskas till 2 400 kronor.

Statskontoret har icke gjort erinran mot inrättande av en tjänst som förste bibliotekarie i Ca 29, medan *statens lönenämnd* ansett sig böra förordna lärarkollegiets förslag om en överbibliotekarietjänst, detta enär den hittillsvarande bibliotekarien enligt vad lönenämnden inhämtat icke vore villig att, på sätt kanslern föreslagit, kvarstå vid sidan av en förste bibliotekarie.

Departementschefen har framhållit, att institutets bibliotek numera nått en sådan storlek, att det för dess ledning icke längre vore tillräckligt med en deltidsanställd befattningshavare utan erfordrades en heltidsanställd bibliotekarie. För egen del förordade departementschefen, att tills vidare inrättades en tjänst som förste bibliotekarie i Ce 29 i stället för den nuvarande arvodesbefattningen.

Till stöd för det i *motionerna I: 272* och *II: 342* framförda förslaget om uppförande å institutets personalförteckning av en överbibliotekarietjänst i lönegraden Ca 31 i stället för en extra ordinarie förste bibliotekarietjänst i lönegraden Ce 29 har anförts i huvudsak följande.

Omorganisationen av karolinska institutets bibliotek har på grund av dess snabba utveckling varit aktuell sedan flera år men uppskjutits i avvaktan på den nu genomförda flyttningen till nya lokaler i samband med karolinska institutets förläggning till Norrbacka-området. Bibliotekets bokbestånd, som 1920 beräknades till 2 000 hyllmeter, har stigit till över 3 500 meter, d. v. s. tillväxten har under sistförflutna 28 år varit ungefär lika stor som förut under 110 år (sedan institutets grundande år 1810). De besökandes antal har under 25 år mer än sjudubblats och antalet hemlån mer än tiudubblats. Bibliotekets ställning som medicinskt centralbibliotek åskådliggöres också genom de än mer ökade siffrorna för de interurbana låneförbindelserna, vilka sedan 1920 mer än 27-dubblats (från 269 till 7 412 volymer år 1945/46). Som jämförelse kan nämnas, att antalet interurbana låneförbindelser vid Uppsala universitetsbibliotek, som dock har att tillgodose alla fyra fakulteternas forskningsområden, år 1945/46 var 14 823 och att motsvarande siffra vid kungl. biblioteket år 1947 var 6 542. Karolinska institutets biblioteks interurbana låneförbindelser äro således mera omfattande än t. o. m. kungl. bibliotekets. I samband med den av statsmakterna beslutade upprustningen av den medicinska forskningen måste man vara beredd att möta ytterligare stegrad frekvens. Redan nu, alltså innan upprustningen fullt genomförts, har verksamheten vid biblioteket starkt ökat.

Den nuvarande organisationen är ett provisorium, närmast tillkommen för de mest ofrånkomliga behoven i samband med bibliotekets flyttning, och med hänsyn härtill blevo då inga tjänster utom förste expeditionsvaktsbefattningen satta på ordinarie stat. Vid den nu aktuella organisationen måste tagas i betraktande dels de anförda uppgifterna angående bibliotekets nuvarande verksamhet, dels förhållandena vid andra specialbibliotek av jämförlig storleksordning och med jämförliga arbetsuppgifter. De närmast jämförbara äro riksdagsbiblioteket och de båda tekniska högskolornas bibliotek. Några siffror må anföras till stöd för en sådan jämförelse:

	Riksdags- biblioteket	Tekn. hög- skolans bibl.	Chalmers tekn. högsk:s bibl.	Karolinska inst:s bibl.	
Bokbestånd i hyllmeter	4 000	3 970	2 242	3 500	(4 500)
Ett års tillväxt i hyllm. (1946) . . .	108	111	200 ¹	65	(100)
Inköpsanslag 1947/48	50 000	55 000	45 000	35 000	(44 000)
Antal hemlån år 1946	23 177	27 858	29 987	24 323	(25 453)

Siffrorna inom parentes angiva motsvarande siffror för karolinska institutets bibliotek, om den i Svenska läkaresällskapets lokaler inrättade filialens frekvens medräknas. Dessa böra inräknas, då det gäller att bedöma omfattningen av verksamheten vid karolinska institutets bibliotek, enär detta efter särskild överenskommelse fått anordna en filial i Svenska läkaresällskapets lokaler. Denna åtgärd har måst vidtagas för att i någon mån efter flyttningen uppväga olägenheten av bibliotekets perifera läge vid Norrbacka. Lånefrekvensen vid denna filial, som fr. o. m. år 1948 helt övertagits av personal från karolinska institutets bibliotek, visar avsevärt stigande tendens. Fr. o. m. nästkommande budgetår kommer inköpsanslaget till institutets bibliotek att utgå med 40 000 kronor, exklusive de 9 000 kronor som från Svenska läkaresällskapet utgå till inköpen vid filialen.

De andra jämförliga bibliotekens personalstater äro följande:

Riksdagsbiblioteket:

1 överbibliotekarie (Ca 33), 1 förste bibliotekarie (Ca 29), 2 bibliotekarier (Ca 26), 1 e. o. bibliotekarie (Ce 26), 1 e. o. bibliotekarie (Ce 24) och 2 amanuenser.

Tekniska högskolans bibliotek:

1 överbibliotekarie (Ca 31), 1 förste bibliotekarie (Ca 29), 2 bibliotekarier (Ca 26), 1 e. o. bibliotekarie, 3 amanuenser (bibliotekarier), 2 biblioteksassistenter med hel- och 2 med halvtidstjänst, 4 kanslibiträden, 3 kontorsbiträden med hel- och 2 med halvtidstjänst samt 2 »övriga befattningshavare».

Chalmers tekniska högskolas bibliotek:

1 överbibliotekarie (Ca 31), 1 förste bibliotekarie, 2 bibliotekarier (Ca 27, respektive Ce 26), 1 amanuens (bibliotekarie), 1 biblioteksassistent, 2 kanslibiträden och 1 kontorsbiträde.

Karolinska institutets bibliotek:

1 bibliotekarie, arvodesavlönad, 2 förste amanuenser (Ce 23), 1 amanuens (Ce 22), 2 amanuenser (Cf 17), 1 kanslibitråde och 3 halvtidsanställda befattningshavare med kanslibiträdes löneställning.

Vid ärendets behandling har kanslern funnit »det i och för sig motiverat att placera bibliotekets chef i den av lärarkollegiet föreslagna lönegraden Ca 31». Även lönenämnden har ansett sig böra förorda lärarkollegiets förslag. I betraktande av de krav, som komma att ställas på den nya tjänstens innehavare, synes en lägre placering än Ca 31 icke böra komma i fråga, då, såsom även lärarkollegiet i ärendet framhållit, det är av stor vikt, att denna

¹ Siffran för Chalmers tekniska högskolas bibliotek var år 1946 särskilt hög på grund av anskaffning i stor skala av äldre serier. Sedan luckorna i detta biblioteks äldre bestånd blivit fyllda, torde ca 100 hyllmeter även här bli normal accession.

tjänst blir besatt med en skicklig biblioteksman med väl vitsordad administrativ erfarenhet och förmåga. För att den skall påräkna sökande t. ex. bland de nuvarande förste bibliotekarierna vid de stora vetenskapliga biblioteken, bör den därför ej placeras lägre än överbibliotekariebefattningarna vid de båda tekniska högskolornas bibliotek. Kostnadsökningen jämfört med Kungl. Maj:ts förslag uppgår i ogynnsammaste fall till endast 1 208 kronor årligen.

Utskottet har i likhet med departementschefen funnit de motiv, som anförts för upprättandet av en personlig professur i fysiologisk akustik för professorn G. von Békésy, bärande och tillstyrker därför professurens inrättande från och med nästa budgetår. Professuren torde såsom departementschefen förordat tills vidare böra vara knuten vid karolinska institutet. Utskottet förutsätter, att bestämmelser komma att utfärdas av innebörd, att von Békésy såsom innehavare av den personliga professuren äger delta i handläggningen i lärarkollegiet allenast av sådana ärenden, som beröra hans egen institution och hans eget ämnesområde.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår är bibliotekarien vid karolinska institutets bibliotek för närvarande deltidsanställd och uppbär ett årligt arvode av 3 600 kronor. Lärarkollegiet har med hänsyn till bibliotekets storlek och arbetsuppgifter funnit dess ledning icke längre kunna skötas som en bisyssla, varför kollegiet gjort framställning om inrättandet av en ordinarie tjänst vid biblioteket, en chefsbefattning, placerad i lönegraden Ca 31. Kanslern har funnit det i och för sig motiverat att bibliotekets chef placerades i den av lärarkollegiet föreslagna lönegraden, men som en övergångsarrangör förordat att den nuvarande bibliotekarien tills vidare skulle kvarstå i sin befattning och vid sin sida erhålla en förste bibliotekarie i lönegraden Ca 29. Statskontoret har icke funnit något att erinra mot inrättandet av en tjänst som förste bibliotekarie i nyssnämnda lönegrad, medan statens lönenämnd förordat lärarkollegiets förslag, enär enligt vad lönenämnden inhämtat den hittillsvarande bibliotekarien icke vore villig att, på sätt kanslern föreslagit, kvarstå i tjänst. Departementschefens förslag innebär, att i stället för den nuvarande arvodesbefattningen inrättas en extra ordinarie förste bibliotekariebefattning i lönegraden Ce 29. I motionerna I: 272 och II: 342 har yrkats, att biblioteket, såsom lärarkollegiet hemställt, utrustas med en chefsbefattning — överbibliotekarie — i lönegraden Ca 31.

Utskottet är ense med departementschefen och samtliga de i ärendet hörda myndigheterna om att den storleksordning biblioteket numera nått kräver en ändrad organisation av dess ledning. Enligt utskottets mening är det angeläget, att chefsbefattningen vid biblioteket blir besatt med en skicklig biblioteksman med väl vitsordad administrativ erfarenhet och förmåga. Det synes utskottet tveksamt om man med den av departementschefen förordade löneställningen kan erhålla en kraft, som kan uppfylla de

krav som måste ställas på tjänstens innehavare. Med hänsyn härtill och till de olika meningar, som gjort sig gällande beträffande ifrågavarande befattningshavarens lämpliga lönegradsplacering, anser utskottet förevarande ärende böra underkastas ytterligare övervägande och utredning. I avvaktan på resultatet härav förordar utskottet, att bibliotekariebefattningen under nästa budgetår alltjämt uppehålls såsom en arvodesavlönad deltidstjänst. Arvodet för denna befattning, som hittills varit 3 600 kronor, torde emellertid på grund av de ökade göromålen vid biblioteket enligt utskottets mening fordra en justering uppåt. I sådant avseende vill utskottet föreslå, att beloppet bestämmes till 4 800 kronor för år.

Departementschefens förslag i övrigt under denna punkt har icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad utskottet sålunda förordat innebär i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag en sänkning av förevarande anslag med (13 224 — 4 800 =) i runt tal 8 400 kronor till (2 089 400 — 8 400 =) 2 081 000 kronor.

Med den ståndpunkt utskottet alltså intagit, finner utskottet motionerna I: 272 och II: 342 icke böra till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 272 och II: 342,

a) godkänna följande personalförteckning för vissa tjänstemän vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner m. m., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1949/50:

Personalförteckning för vissa tjänstemän vid
karolinska mediko-kirurgiska institutet
och dess institutioner m. m.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning.	Lönegrad.
Vetenskapliga institutioner och inrättningar.	
1 instrumentmakare	Ca 14
3 preparatorer	Ca 14
1 institutionsvaktmästare	Ca 13
2 kanslibiträden	Ca 11
12 laboratoriebiträden	Ca 11
5 institutionsvaktmästare	Ca 11
1 förste expeditionsvakt	Ca 11
1 laboratoriebiträde	Ca 8
Kansliet.	
1 kontorsskrivare	Ca 19
1 maskinist av 3:e klass	Ca 12

Befattning.	Lönegrad.
1 kanslibitråde	Ca 11
1 expeditionsvakt	Ca 9

Anm. Denna befattning skall hållas obesatt, så länge den på övergångsstat uppförde vaktmästaren vid kansliet kvarstår i sin tjänst.

Kamrerarexpeditionen.

1 kamrerare	Ca 27
-----------------------	-------

Tjänsteman å övergångsstat.

Kansliet.

1 vaktmästare	Ca 11;
-------------------------	--------

b) besluta, att avlöningsstaten för karolinska mediko-kirurgiska institutet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1949/50, i nedan angivna delar erhålla följande lydelse:

Avlöningsstat.

I. Professorer och lärare m. fl.

1. — — — — —
2. — — — — —
3. Avlöning till tjänstemän på indragningsstat:

Crafoord, C., professor i thoraxkirurgi, personligen:

— — — — — kronor 13 000

von Békésy, G., professor i fysiologisk akustik, personligen:
Lön . . . kronor 8 000

Ålders-
tillägg » 1 000

Tjänst-
görings-
penning-

ar . . . . . » 4 000 » 13 000

kronor 69 000

Avgå pensionsavdrag » 4 900 kronor 64 100

Anm. Innehavare av personlig professur äger att efter 5 års tjänstgöring uppbära ålderstillägg å lönen med 1 000 kronor.

4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* kronor 577 000
5. — — — — —

Summa kronor 1 236 100.

II. Vissa tjänstemän vid institutet och dess institutioner m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	182 800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	11 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	580 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	90 500
	Summa kronor	864 900

Sammandrag:

I. Professorer och lärare m. fl.	kronor	1 216 100
II. Vissa tjänstemän vid institutet och dess institutioner m. m.	»	864 900
	Summa kronor	2 081 000;

c) till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet*: *Avlöningar* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 081 000 kronor.

6:o) **Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Bidrag till fysiologisk-akustisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (avdelning IV, punkt 6, s. 85), vilket avser anvisande i samband med inrättandet av en personlig professur i fysiologisk akustik för professorn G. von Békésy av medel för assistenthjälp och materiel m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet*: *Bidrag till fysiologisk-akustisk forskning* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

7:o) **Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland.** Kungl. Maj:t har (avdelning IV, punkt 7, s. 86—90) föreslagit riksdagen att till Vetenskapsakademien: *Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland* för budgetåret 1949/50 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Den 10 januari 1947 avgåvo vetenskapsakademien, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut samt sjukarteverket gemensamt ett betänkande med förslag till geofysiskt observatorium i Kiruna m. m. (SOU 1947: 6). Betänkandet var i allt väsentligt grundat på den utredning i ämnet, som verkställdes av en av akademien och ämbetsverken tillsatt kom-

mitté, kallad *Abiskokommittén*. Denna kommitté föreslog, att i Nord-Sverige skulle inrättas en naturvetenskaplig forskningsstation med möjligheter till forskning i betydligt större skala än vetenskapsakademiens station i Abisko då erbjöd. Institutionen borde avses huvudsakligen men icke enbart för geofysisk forskning och såsom ett geofysiskt observatorium förläggas till ett omkring 8 kilometer öster om Kiruna beläget område. Vetenskapsakademiens naturvetenskapliga station i Abisko förutsattes alltjämt skola utgöra centrum för den botaniska och zoologiska forskningen, och den meteorologiska stationen i Riksgränsen skulle bibehållas under meteorologiska och hydrologiska institutets ledning. Observatoriet i Kiruna med undantag för dess meteorologiska avdelning, stationen i Abisko samt de så kallade Hambergska observationshyddorna i Sarekområdet skulle sammanföras till en gemensam organisation, benämnd »Övre Norrlands naturvetenskapliga forskningsinstitutioner», ställd under vetenskapsakademien och under närmaste ledning av en särskild styrelse.

Abiskokommitténs förslag har icke hittills föranlett några åtgärder från statsmakternas sida.

I skrivelse den 4 december 1948 ha vetenskapsakademien, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, sjökarteverket och statens naturvetenskapliga forskningsråd ånyo upptagit frågan om organisationen av den naturvetenskapliga forskningen i Nordsverige och hemställt om anslag för ändamålet. Framställningen grundar sig väsentligen på en av *interimsstyrelsen för vetenskapsakademiens forskningsstationer i Övre Norrland* gjord utredning, vilken i sin tur är en komplettering till Abiskokommitténs betänkande med hänsyn till utvecklingen under senare tid.

Interimsstyrelsen har till en början lämnat en redogörelse för på senare tid vidtagna åtgärder för forskningen i Övre Norrland. Av redogörelsen inhämtas bland annat dels att med bidrag av Kiruna stad under sommaren 1948 inrättats ett provisoriskt geofysiskt observatorium, beläget cirka 8 kilometer öster om Kiruna, dels att Abisko naturvetenskapliga station reparerats och förbättrats med användande av medel som anvisats av vetenskapsakademien, varjämte naturvetenskapliga forskningsrådet anvisat 35 000 kronor till anskaffande av instrument vid stationen, dels ock att vetenskapsakademien anvisat 10 000 kronor för reparationer och inventering vid de Hambergska observationshyddorna.

Interimsstyrelsen framhåller vidare, att de omnämnda åtgärderna, som särskilt i fråga om den geofysiska forskningen endast tillgodosåge de mest trängande behoven, på längre sikt vore helt otillräckliga. Erfarenheten från den hittills provisoriskt ordnade verksamheten hade emellertid enligt interimsstyrelsens mening givit vid handen, att Abiskokommitténs förslag med fördel kunde läggas till grund för utbyggandet av denna forskning. Interimsstyrelsen har föreslagit vissa mindre ändringar i Abiskokommitténs förslag samt verkställt nya kostnadsberäkningar under hänsynstagan-

de både till den stigande prisnivån och de ökade icke-statliga bidrag som ställts i utsikt.

De årliga kostnaderna för den del av verksamheten, som icke skulle falla under meteorologiska och hydrologiska institutet, uppgå enligt interimsstyrelsens förslag till 167 400 kronor. Härav skulle emellertid, enligt vad som ställts i utsikt, Kiruna stad och vetenskapsakademien bidra med tillsammans 50 000 kronor, varför det statliga bidraget kunde begränsas till 117 400 kronor eller samma belopp som Abiskokommittén föreslog. Härutöver har interimsstyrelsen begärt ett årligt anslag av 25 000 kronor för anordnande av provisorisk undervisning i geofysik.

Genom att Kiruna stad därjämte erbjudit sig att bidra med ett engångsanslag av 150 000 kronor för täckande av ökade byggnadskostnader begränsas enligt interimsstyrelsens förslag statens andel i engångskostnaderna för observatoriet i Kiruna till 1 355 000 kronor, vilket är samma belopp som Abiskokommittén föreslog.

För driften under första verksamhetsåret (1949/50) beräknar interimsstyrelsen, utgående från utlovade bidrag av 25 000 kronor från Kiruna stad och 10 000 kronor från vetenskapsakademien, statsbidraget till 55 700 kronor. Härjämte borde 160 000 kronor av de begärda medlen till utrustning ställas till förfogande.

Departementschefen har anfört följande.

Ehuru den av Abiskokommittén planerade organisationen av den naturvetenskapliga forskningen i Övre Norrland ännu icke kunnat genomföras, ha, såsom av den lämnade redogörelsen torde framgå, åtskilliga provisoriska åtgärder för främjande av denna forskning vidtagits. Att detta varit möjligt beror främst på de ekonomiska bidrag, som lämnats av vetenskapsakademien, naturvetenskapliga forskningsrådet och Kiruna stad. I nuvarande läge är jag icke beredd att ta ställning till frågan hur den naturvetenskapliga forskningen i Övre Norrland för framtiden bör organiseras och vilka statsbidrag som böra utgå för densamma. Ur olika synpunkter, ej minst med hänsyn till det internationella vetenskapliga samarbetet, anser jag emellertid, att den nu förefintliga provisoriska forskningsorganisationen bör stödjas. Jag vill därför förorda, att för ifrågasvarande ändamål ett särskilt anslag anvisas under rubriken »Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland», vilket anslag för nästa budgetår bör uppföras med 30 000 kronor. Anslaget torde böra disponeras av vetenskapsakademien. Jag anser mig därvid böra räkna med att särskilda ekonomiska bidrag fortfarande komma att lämnas av vetenskapsakademien, naturvetenskapliga forskningsrådet och Kiruna stad.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot Kungl. Maj:ts ifrågasvarande förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Vetenskapsakademien: Bidrag till naturvetenskaplig forskning i Övre Norrland* för budgetåret 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

8:o) **Provisoriskt lönetillägg.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (avdelning IV, punkt 8, s. 90) hemställer utskottet,
att riksdagen må till *Provisoriskt lönetillägg* för budget-
året 1949/50 under åttonde huvudtiteln anvisa ett anslag
av 2 400 000 kronor.

Stockholm den 10 maj 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Pauli, Rickard Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Ohlon, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Heiding, Johan Eric Ericson, Rosenberg och Bergh; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Svensson i Grönvik, Hjalmarson, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Lindholm, Bergstrand, Hoppe, Kollberg, Thapper, Onsjö och fröken Elmén.
